

T. T. G.

Nr. 2. Oktoober 1929.

II aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi Õpilaspere. Peatoimetaja: Aug. Raud.
Tegev toimetaja: A. Grünverk. Liikmed: S. Adamson, A. Hurt, T. Linde, L. Pekk, V. Taadler. Talitse juhataja: V. Käppa. Kaastööd võtavad vastu toimetise liikmed alati. „T.T.G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval. Nri suurus vähemalt 16 lehekülge. Üksiknri hind 25-30 senti, arvestades igakordse tellijate kogusummaga. Tellimise rahad järjekordse ilmumise eest tulevad tasuta hiljemalt 8. ja 23. kuupäevaks klassivanemaile. Samaks ajaks tulevad sisse anda klassivanemaile ka uue nri tellimised.

INFORMATSIOON „T.T.G.“ lugejatele.

„T.T.G.“ toimetis oma koosolekul 4. okt. s.a. jagas kohustised järgmiselt: peatoimetajaks - Aug. Raud, tegevtoimetajaks - A. Grünverk (üldine organiseerimine, juhtkirjad, ilukirjandus), toimetise liikmeteks: S. Adamson (illuustratsioonid, karrikatuurid), A. Hurt (töeterad, naljatilgad, mõistatused, kuulutised), T. Linde (vesteosa), L. Pekk (kooli igapäevane elu), V. Taadler (arvustised). Kaastöö saatajail tuleks juhtida artiklid vastava ala juhtija kätte, ent on võimalus anda ükskõik missugust kaastööd ka iga toimetise liikme kätte. Õpilaspere esindise juhatis, Õpilaspere valitsus, ringide juhatised ja iga klassivanem peaksid andma järjekindlalt teateid oma org-i ja üksuse tegevusest toimetisele, et jäädvustada tervikuliselt trükitud sõnasse kogu koolielu. Selles asjas oli läinud aastal suuri puudusi - koolikroonika lonkas. Huvi tõstmiseks ja ajaviiteks hakkab ilmuma käesolevast nrist peale ka mitmesugust nipet-näpet, muuseas hinnamõistatise, mille lahendamise eest antavad tasud on võrdlemisi rahuldavad. Illustreerimise peale tahetakse panna rohkem rõhku.

Leht ilmub käesoleval aastal endiselt 2 korda kuus, iga kuu 1. ja 15. päeval. Vana toimetis tahtis küll piirduda aastas 10-ne numbriga, kuid Õpilaspere vanema, koolijuhataja ja uue toimetise liikmete ettepanekul otsustati jääda läinud õppeaasta mooduse juure. Uus toimetis loodab kindlasti hoiduda viivitustest, et lehe ilmumine tähtpäevaks ei hiljuks.

Toimetise kõrvale on moodustatud nüüd talitis, mille juhatajaks on õpetaja V. Käppa, tema abilisteks on toimetise liikmed L. Pekk, ja V. Taadler. Talitise ülesandeks on tellimiste vastuvõtmine, lehtede ekspeditsioon, tellimisrahade sissekassereimine, arvepidamine. Tegelikult sünnib see protseduur järgmiselt. Klassivanemad koguvad iga kuu 8. ja 23. päevaks uue nri tellimised oma klassist sellekohaste tellimislehtede järgi oma kätte, samaks kuupäevaks koguvad nad ka kokku eelmise nri tellimisrahad ja annavad nii uued tellimised kui ka vana nri tellimisrahad üle talitise liikmetele: I, II ja IV kl. - V. Taadler'ile, III ja V kl. - L. Pekk'ile. Kes õpilastest ülalnimetatud tühtajaks ei ole õiendanud ära klassivanemale eelmise nri tellimisraha, sel ei ole õigust saada võlgu järgnevat nrit. Kui mõnest klassist jääb saamata tellimisrahasid, siis vastutab selle eest klassikassa. See korraldus on tervilik korratuste ja ajalehe rahalise puudujäägi ärahoidmiseks. Ka tahab talitis nõuda sisse läinud aastal tasumata jäänud tellimisrahad, et vähendada võimalikult lehe puudujääki.

Käesoleva aasta eelarve tahetakse korraldada nii, et ei tuleks enam kahjusummasid.

Et ergutada klassivanemaid korralikkusele ja et võimalikult tasuta ka nende vaeva, on toimetisel mõttes kevadel nende vahel välja jagada aupreemiaid, nagu on kavatsus anda ka aastatellijaile preemiaid.

Ajalehe tiraažist sõltub ajalehe hind, seepärast peaks kõigest jõust katsuma tösta lugejate arvu.

Peatoimetaja.

Võtke oma ajalehed!

Aga andke nüüd raha!

=====

Õpilaste lõbustustest.

(Algus nr.1-s.)

Oleme reastanud vaimlised lõbustised. Astume nüüd füüsiliste lõbustiste vaatlemisele.

Füüsiliste lõbustiste hulka kuulub igasugu sport, selle sõna tõsisel mõttes samuti spordi-mängud.

Rõhutasin sporti ta tõsisel tähenduses, kuna meil on viimasel ajal moodi läinud rekord-sport, mis kaotab juba tervisekasvatamise ja lõbustamise mõtte, vaid muutub rohkem tervise tapmiseks ja pingutuvaks tööks. Sport arendab inimese keha, kuid hoiab värske ka vaimu - see on igivana tõde.

Arvan, et mul ei ole siin mõtet loetella kõiki spordi alasid. Pean küll vajalikuks vaadelda kord neid võimalusi, mis on teostatavad tütarlaste, eriti meie koolis.

Seejuures juhin tähelepanu sellele, et sport ei ole mitte üks füüsiline lõbustis, vaid ka suuresti vaimline.

Millist sportimist ja spordimänge võiksime siis meie harrastada?

Katsume need siduda aastaaegadega.

Käes on sügis, kuid pole veel hiline sügis oma läbipääsmatu mudaga, vesiste ilmadega, somnus päevadega ja kurbmureliku ilmega. Meeleolu ja vaimline tasapind on neil veel kõrge. Ilusad sügispäevad on paljudele ülevamad kui maguspehmed, neitsilikud kevadpäevad. Sügis oma kargusega meelitab just tõsiilmelisemale teotsemisele. Sport ei ole mitte mingi kerge lõbumäng, vaid on teadlik lõbustamisvahend. Nüüd sügisel peaksid õpilased just katsuma rohkem kui muidu värskes õhus olla. Armsaim koht olgu mänguplats. Kahju, et meie kooliõu on liiga väike, et pole üldse kohalikel koolidel vastavaid mängumurusi ega platse. Mis saaks siin kõik teha! Taome käsipalli ja mängime muid pallimänge (ma pole ise sportlane, ega tea neid mängude nimetusi). Kuid meie ei mängi mitte ükski palli, vaid mängime ka vabas õhus kõiksugu teisi mänge, kus on liikuvuses mänguosalised.

Kui meil oleks inimesi, kes innuga juhiksid spordi- ja murumänge, oi kuis hakkaksid elama ka kõige tuimemad ja ükskõiksemad naturid!

Ei kao mu meelest tuntud spordimees ja spordiõpetaja Anton Õunapuu, kes lahjuks langes Eesti Vabadussõjas (võib olla ka, et maailmasõjas). Olin ta all ühe suvekursuse Pärnus. Kuidas ihkasime neid tunde - meie tagasihoidlik õpetajaspere, isegi mina, kes tohtri tunnistuse abil olen enda hoidnud eemal koolipoisina võimlemistundidest ja igasugustest pingutustest ja liikumist nõudvaist hullumistest. Meil kursustel lõi mänguiha lõkkele ka 50 - 60-aastaseis maastunud ja tuimunud külakoolmeistreis. Ja neid mängu, mis seal mängisime, oli kümnete kaupa - üks kõitvam kui teine. Need mängud olid sõna tõsisemas mõttes suurepärased naudingud, mis kiskusid tahes või tahtmata enda keerisesse. Vanrun selle peale, et kui kadunud Anton Õunapuu oleks praegu siin Tartus kuskil mängumurul mängu juhtimas, et siis kõik koolinoored rüginäl tormaksid sinna. Ent geniaalseid ja innukaid mängujuhte pole mitte võimalik koolitada, vaid nad peavad ise sündima.

Rõkutan, et õue- ja murumänge peaksime palju tõsisemalt harrastama, kui seni oleme teinud. Need tekitavad meis tugevasti nii füüsilist kui vaimlist lõbutunnet.

Ent mis teha veel sügisel?

On juba tehtud häid algatusi meilgi. Istutakse rataste selga ja kihutatakse välja vabasse loodusesse. Juba jalgratta-sõit mõõdukas tempos on ise hea sport ja lõbu. Kui lõbus on aga veel hulganisti peatuda sügisese kirjus looduses või kuskil lahkes talus, kus kostitatakse õunte, võileibade ja piimaga.

Või laaditakse autobus täis noori püगतud päid ja sinikleite ja kihutatakse siis mõnel pühapäeval pool kodumaad läbi. Sõit, peatus, sõit, peatus; ühismängud murul, ülemeelik jutt reisil, laul, värske, kosutav õhk - mis on veel parem ja värskendavam!

Või poetakse salgakesi kas raudtee-vagunisse või laevalaole ja kaotakse päevaks või pooleks ära siit linnakärast. Istutakse ka lootsikusse ja minnakse. Niisugused lühiajalised väljasõidud on üpris soovitavad ja pakuvad suurt elustust ühetoonilises koolielus.

Ent kui saabub sügis, siis tuleb endid tõmmata küll tükiks ajaks koolimaja seinte vahele kui tigu oma karpi. Nüüd peab tarvitama võimalikult ohtralt koolisaali. Meil on ikka avarust küll omas saalis, ent sportlisi mängu on siin raske korraldada - eeskät sellepärast, et meie saal on määratud aktuse-saaliks, mitte spordisaaliks. Kuid õhtuti võiks korraldada rohkem muid ühismängu. Klassiõhtud, radioõhtud, kinoõhtud, kõneõhtud, vaieluskooolekud jne. võiksid nüüd ajutiseks aset anda füüsilistele lõbustistele. Kuid ka füüsilisi lõbustisi võiks spetsiaalselt siin korraldada - ühismängude kujul.

Siis tuleb talv oma lõbustistega, oma uisu- ja suusasportidega. Siis jälle välja! Uisuteid on meil Tartus mitu, kuid omal uisuteel on ka sportijail ruumi küllalt. Uisuteele igapäev!

Ja kui saab rohkem aega, siis pühapäeviti või priipäeviti, siis suuskadel välja lumehangedesse, metsadesse ja mägedesse. Milline meeltülendav nauding liuelda kesk silmipimestavaid helkjaid lumevälju! Kuskil metsa ääres on siis suusasportlaste lager: süüakse kaasavõetud võileiba, naerdakse, lõbutsetakse, hullatakse kohevas lumes; pärast seda tehakse aga uued võimsad tiirud suuskadel, kuni saabutakse koju värsketena ja elurõõmsatena.

Kevadine lumelagunemise-aeg on jälle sporditsemise takistajaks. Kuid niipea, kui taheneb maa ja saavad urbadest lehed ning rohi hakkab palistama teeääri - jälle välja! Kevad on küll noortele ilutsemise-ajaks, mis pakub rohkem vaimlist kui füüsilist naudingut, kuid ei tohi lasta silmist ka füüsilist sporditsemise ala, milleks pakub kevad samu võimalusi kui sügis. Kevadised pikemad õppereisid aitavad seda tunduvalt täiendada.

Mida suudab pakkuda kevad ja sügis, seda pakub suvi oma soodsa ilmastikuga veel rohkem.

Kokkuvõttes peab ütleva, et sport ja spordimängud on õpilastele kõige soovitatavamad lõbustamisvahendid, mida tuleb soojalt soovitada ja mida peab palju laiemas ulatuses harrastama, kui see on sündinud seni.

Meeldivamaid füüsilisi lõbustisi noortele on kahtlemata tants, millest oli varemgi juba juttu ja mis käib ühes igasuguste seltskondliste koosviibimistega. „Las' tantsivad suu kergemeelsed jalad, las' tantsivad!“ hüüab ergutades meie suuri laulik G. Suits, ja meil ei tohi olla tantsu vastu midagi. Terve lõbu ta ometi ei ole, sest tantsimine sünnib enamasti ikka halvas ja rikutud õhus.

Nii oleme siis annud väikese ülevaate lõbustuste võimalustest, ja nagu näeme, ei ole neid meil vähe. Kahjuks ei ole na suutnud pakkuda midagi uut, vaid ole kor-
rutanud vana ja tuntud asja.

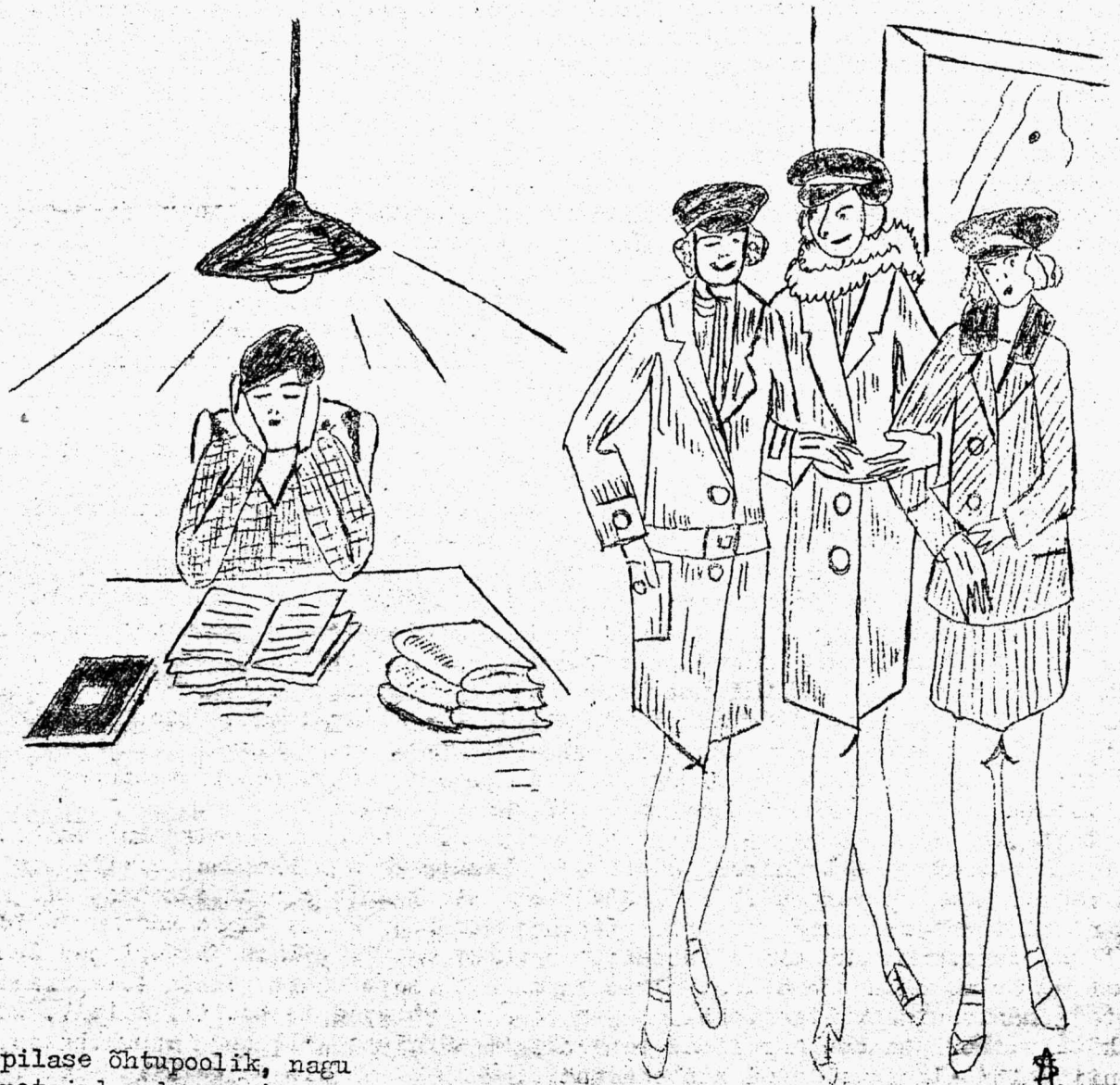
Kuid ühtlasi peaks olema selge, et meil ei tarvitse olla nii väga kurb, nagu puuduksid väljavaated lõbustamiseks. Ja nagu näete on teil, kooli-noored, avatud teotsemiseks pea kõik samad alad mis vanadelgi. Arvame maha alkoholi -, hasart-
mängude- ja kohviku-lõbud, mõne libeda ja tühise opereti-etenduse, sündmatu kino-
pildi, mõne koduse pummelungi või segapeo tralli, maskeradi tingel-tangli, vahest ka rekordspordi - ja noortele on lubatud pea kõik mis vanalegi. Õigupärast ei ole soovitatavad vanalegi need praegunimetatud lõbustised, kuid vanadele ei keela sea-
dus neid väärilõbustisi, mispärast kahjuks neid ikka harrastakse, kuid pill, mis tuleb harilikult pika ilu peale, trahvib neid isegi, kui on mindud liiale.

Lõpetame siis jälle Rückert'i mõistulooga magusatest marjadest - elu lõbus-
tistest, mis aitavad unustada elu hädaohu - kaameli, kõikhävitava surma - mao -
aega lühendavad tegurid - elupöosa juuri närivad hiired.

Ärgem unustagem seejures A.H. Tammsaare sümbolistlikku juttu poisikesest, kes tallas maha kõik ilusad lilled, taga ajades kättesaamatut liblikat, et pä-
rast nutta kibedaid pisaraid murdunud lillevarde ja muljutud õite lademikus.

Elu ilu ja mõnu on igale kätteulatuvas kauguses, kuid ei hõlju kõrgemal, lil-
lelatva, kohisevate metsahiiglaste peade kohal, milleni ei kiini meie paariküün-
rapikune käsivars.

Aug. Raud.

Õpilase õhtupoolik, nagu
õpetajad seda soovivad,

ja nagu ta tõesti on.

V Õ I T.

(Algas nr.1-s.)

5.

Ühel õhtul, siis kui päike parajasti kustub põhja-õhtu taevaserval ja kui taevas kattub tumedate, sinkjate pilvemürakatega ning on kuulda juba kaugeid ähvardavaid kõminaid, tuleb Kohlapuu Nora't vaatama.

Naised koristavad aiateibaist kuiva pesu vihma kartusel, kari tuleb koju, naaberitalus vilistab sulane hobuseid.

Täna lähevad nad altvälja metsa poole. Kohlapuu nuriseb alati selle üle, et Nora vaikib. Täna on otsustanud Nora rääkida rääkida, rääkida talle oma lapsepõlvest ning koolielust. Ta tahab viia nooremehe altvälja vanade kaskede alla, kus Nora on varem kunagi mänginud ja elanud oma õndsaimaid päevi. Ta tahab näidata talle neid suuri kive, kus ta on istunud lapsena, ja mis nüüd on sammaldunud kui rohelised humnikud. Ja veel tahab rääkida Nora talle täna palju, palju, et kaoks temast iga vale arvamine. Ta ei tea ainult, kuidas alata. Selle mehega on rääkida nii raske: igakord kui Nora juba rääkimiseks avab suu, vaatab Kohlapuu nii iseäralikult talle silmi, et tal sõnad tarduvad keelel. Selle asemel, et midagi rääkima hakata, kisib Kohlapuu Nora'lt, kuidas talle meeldivat maaelu.

"Üle kõige, olen otse andunud kogu hingega maaelule," seletab Nora õhinaga. "Siin on kõik nii lihtne ja armas, kuid ometi salapärase, sügav ning mõistmatugi. Igalpool on näha vaid elu, lihtsat, loomulikku elu, väsimust ning jõudu. Ent see lihtsus on ümbritsetud igavese ja ilusa romantikaga, ilma milleta ei saada läbi kunagi, ilma milleta ei ole elu enam elu, vaid vari, surm. Kui kaoksid suvised, õhetavad õhtutaevad, kui kaoksid niisked, rõõsad hommikud oma päikestega ja kõik ilus, mis jääks siis järele, oleks kuiv realism, elutud varjud."

Juba on Nora õnnelik, et ta on leidnud kõneaine, mis köidab teda ennast tulega. Nüüd võib ta jutustada oma elust ja sellest, mis kohiseb tema hinges ja mida ta ei ole usaldanud veel kellelegi.

"Romantika köidab meid küll hetketi, kuid elu tõsine pale on realism, mis ei anna norutamiseks ega unistamiseks aega, vaid nõuab tegusid, suuri ja vägevaid, ning võitlust iga hinna eest, isegi vere eest. See olgu meie tiivustajaks, me põletajaks tuleks." Kohlapuu silmis on seesama põletav tuli, seda näeb Nora nüüd selgesti. Ta kokkub; tee ta jalge all on muutunud tūmaks. See, mida ta tahtis avaldada täna, lootes vastuvõtlikku, arusaajat hinge, oli ainult unelm. Temast ei saada aru, nad on siiski võõrad teine teisele. See, mida ta on varjanud ikka oma hinges, peab jääma sinna veel kauaks.

"Miks te ei räägi enam, täna lubasite ju rääkida mulle midagi?"

See "midagi" on surnud Nora huulile. Näole ilmub valus, tõsine joon; ta kõnib kohmetult, sunnitult.

"Mul pole rääkida teile midagi. Mul pole ei minevikku ega olevikku, mis võiks huvitada teid. Milleks rääkida vaid mõttetu sõnu!"

Mõlemad vaikivad. Hakkab müristama, on oodata äikest. Õhk on leige, paks, ning tundub kui oleks hingata raske. Sääsed suruvad pikkade postidena rukki kohal ja nende näljane vihin ennustab kurja ühes tuliste, tõmblevate joontega mustis pilvis. Rahutud tuule iilangud tõmblevad metsaladvus, vana haab seina veeres liputab arglikult omi lehti. Kartuliväljalt tõuseb mulla ja sõnniku lehka, millesse segunevad veel kaselehtede ja moonide mürgised lõhnad, mis mõjuvad haistamisorganitele torkavalt, teravalt. Üle tumeda taeva aga käivad ähvardavad kõminad.

"Nora, sa oled siiski huvitav oma vaikimisega, oma salapärase hingega. Jää selliseks, sest nii armastan ma veel tulisemalt sind."

Kohlapuu silmad on mustad ja välgude sähvides kargaksid neist kui väikesed, tulised sädemed. Ta võtab Nora süle ning kannab ta sammaldunud kivile pistand-
aia veere. Nora on jõuetu igaks vastupanuks, ta tunneb värinaid kehas, mis algavad rinnust ja jooksevad kuumade lainetena üle kogu keha. Magus väsimus võidab ta ja ta ei näe enam muud kui vaid tuliseid välke mustis pilvis ja Kohlapuu tumedaid silmi. Kõrvus sünnitab äikese müri ja mehe tuliste huulte sosin salapärase, vangistava harmoonia. Tulised, näljased suudlused põlevad ta huulil, silmil, kaelal ja kätel. Nora tunneb kui oleks langenud ta mürgiste lilledega soomilkasse, kus on nii palju uimastust, ent kust ei pääse, sest et ei ole jalge all maad. Ta suudab sosistada vaevalt:

"Jätke, laske mind!"

Asjata! See mees on tugevam kui Nora seda võis kujutada. Neid ümbritseks kui ämbliku võrk, tihe ja salakaval, oled võimetu vabastama end.

"Suudolge mind ka, väikene haldjas!" sosistab Kohlapuu.

Nora tunneb äkki jõudu tulevat tagasi.

"Ei, ei ja veel kord ei!" hüüab ta ja püüab vabaneda tulisest embusest.

"Kui te hääga ei suudle mind, siis peate tegema seda, väikene kangekaeline!" Tugevate kätega haarab ta väriseva tüdruku.

Nora on hirmunud, ta kardab, et ta ei suuda ikka veel vabaneda. Ta võtab kokku oma jõu, raputab ja vabanebki.

"Jumalaga, ma lähen!" hüüab Nora ja jookseb lennates koju.

Suured vihmatilgad langevad, pilv on jõudnud kohale, välgud sähvivad. On surmavaikus, kuulda on ainult vihma kohinat. Punased moonid akna all lasevad õied norgu. Nad teavad, et nad on jõuetud vastupanuks. Nõrgalt jätavad nad saatuse hooldeks endid. Muri tõmbab saba jalge vahele ja poeb alandlikult oma kuuti, talle on arusaamatu see kärkimine õhus.

Nora hiilib tasa tuppa ja suleb aknad ning ukсед. Ägedad värinad raputavad ta habrast olevust. Ta vaatab valgust valgusel peeglisse ega tunne enam ennast: silmad läigivad nii iseäralikult ja võõralt, huuled on punased ja õhetavad ning nägu kahvatu. Mis see on siis? See on elu - võitlus iga hinna eest! Nora tunneb, et ta armastab seda meest, ja kohkub veel enam.

Väljas mihiseb kõik läbisegamini: vihm kohiseb, õunapuude oksad sahisevad ja vesi pladiseb vastu aknaklaase. Aeg-ajalt sähvivad tulised nooled, valgeneb tuba, õunad, ja võib näha isegi läbi õunapuude roosakalt helkivat rukkilälja ja maanteelinti.

Nora heitleb oma mõtetega voodis, ei tule uni. Veri voolab nii kiiresti, et võib kuulda isegi oma südame tuksumist.

"On see siis tõesti armastus?" sosistavad ta kuumad huuled. Ta katsub mõelda eneste vahekorrale, kuid mõistus ja tunded ei käi üht rada. Ei saa vaadelda kainelt kõrvalt oma südametormi. Kõik läheb jälle segamini silmis. Ainult üht teab ta: see mees põleb, ta võitleb ja tahab iga hinna eest võita. See mõte on võõras ja õudne Norale. Ta sirutab omi liikmeid, need oleks kui põlenud, neis oleks kui palavik.

"Ta põletab minu, kuid ei põle ise. Me oleme siiski võõrad teine teisele!" sähvab läbi ta pea.

Nora teab, et ta peab tegema midagi, et ta ei tohi jääda hiljaks. Ta pöörab end higinägu vaipade all ja õised viirastused keerlevad ta silmade ees punaste ratastena.

6.

On hommik. Palju päikest paistab tuppa. Ilm on kui suur valgusemeri, nii selge ja hele, et pimestab silmi.

Nora ärkab. Talle tundub, kui oleks ta teinud õõsi kõige raskemat tööd. Kahvatuna ja väsinuna läheb ta välja.

"Nora, mis sul on viga? Kas oled haige või? Paled sihukesed valged sul," ütleb ema mureliku näoga.

"Olen päris terve", puikleb Nora ning teeb teist juttu, küsides, kuhu isa on läinud ja mis haige lammas teeb.

Emal hakkab seletama õhinaga, ning ta jutustab töödest, mis olevat ripakili, ning lehmast, kes hakkavat leidma varssi.

Nora kaob aeda, tal on nii raske kuulata teiste juttugi, ta vajab ainult rahu.

7.

Paari päeva pärast saab Nora kirja. Avades leiab ta paar rida paberilt: "Ootan teid homme õhtul sillaotsas. Tulete kindlasti, muidu kahjatseta!"

Kp."

See kõlab kui käsk, kui hirmutus. Nora vaatab neid ridu mõistmatusega. Mida tahab ta saada, milleks peab ta minema veel?

Nora heitleb enesega. Mõtted on laiali, neid ei saa koguda üldse. Nagu nägematud niidid tõmbaksid teda selle mehe poole, kuid kaine mõistusega katsub loobuda sest mõttest.

Päev näeb nii pikk ootamises ja kõhklemisses. Nora tunneb oma võimetust ning on sellepärast pahane, aga ometi ei saa ta reageerida otsustavalt. Ta käib ärevalt

aeda ja tuppa ning vaatab aeg-ajalt põuase õhtupäikese poole, mis vajub täna nii aeglaselt, kui oleks tal järel vedada veskikive. Isegi ema on mürganud Nora ärevust ning küsib:

„Kas sa piad kohegi minema või?“

„Ei kuhugi,“ teeskleb Nora.

„Mine pane siis lehnad lõõga“, ütleb ema ning askeldab ise seasöögipangidega. Nora'l on võimalik varjata oma ärevust. Kari kihab läbisegamini õues. Need õitsuvate kehadega ja vehkivate sabadega olevused on armsad Nora'le. Nad vaatavad oma suurte läikivate silmadega ja inisevad usaldavalt. Pannes neid lõõga oma söime juure, silkitab Nora nende kaelu. Need sarvpääd ei tunne igatsusi, südamevalu ega armastust. Nende loomalik instinkt nõuab vaid toitu ja puhkamist. Nad võivad olla omanoodi õnnelikud.

Vahepeal on veerenud päike. Talus muutub pikkamööda rahulikumaks. Tüdruk koostab piimanõudega lauda juures ja sulane paneb kinni rehealuse väravaid.

On ilus õhtu. Taevas on läbipaistev, läänest roosakas, õhk leige ja aed tulvil täis värvilisi õisi.

Nora tõmbab ümber salli ja jookseb kikivarvul üle õue, teiste nägemata, ja kaob pistandaia veere. Ta on otsustanud siiski minna. Ta jalad on nagu tuimad ega taha kanda peanegu teda. Ta läheb rukki vahelt läbi üle põllunurga. Kaste on rohul ja teeb märjaks ta jalad. Rukkis saab rääk. Nora tunneb, et tal hakkab jahe.

Kas Kohlapuu ootab juba? Mida peab ta ütlema talle? Milleks kutsus see mees teda? Nora ei oska vastata neile küsimustele. Ta väriseb, on ärritatud ning kutsus sundida end külmaks, rahulikuks, ent see ei õnnestu kuidagi. Ta teab, et armastab seda meest ja vihkab ka ühtlasi.

Jõudes määratud kohale, näeb Nora, et Kohlapuu ootab teda väikesel ojasillal. Nad lähevad vastu üksteisele kui vaenlased. Kohlapuu näol on naeratus, kuna Nora katsub jääda külmaks.

„Ma teadsin, et te tulete. Teisiti ei võiks ju ollagi“, ütleb Kohlapuu, pigistades Nora külma kätt.

Noral pole öelda midagi.

„Ma tean, Nora, et te armastate mind, seda leiain ma te silmist. Ärge teeselge, see oleks asjata. Päästke vabaks oma tunnete-maailm ja me oleme õnnelikud.“

Kohlapuu kõne muutub sosinaks, ta tõmbab Norat endale lähemale. Mustad silmad hakkavad põlema, huuled on valmis suudlusteks.

Nora tunneb, et teda valdab jälle meelte uimastus. Süda tuksus valjusti, ta tunneb hullu iha, lasta end selle mehe kätte. Veri lööb kuumalt näkku. Ta tunneb, et ta armastab teda selles kirglikus uimas.

„Tule, Nora, lähme, ja me oleme õnnelikud!“

Kohlapuu surub Nora tugevasti enese vastu ning otsib oma huultega Nora omi. Nora võtab oma jõu kokku ning katsub kaineneda veel kord.

„Ma ei salga siiski ära end“, mõtleb ta ja tunneb isegi vastikust nende iharate silmade vastu. Ja eneselegi ootamatult ütleb Nora:

„Te armastate võitlust, mina vaid rahu ning romantikat. Me oleme siiski võõrad teine-teisele!“

Ja siis tuleb Norale julgus tagasi. Ta ajab end sirgu ning ulatab Kohlapuule uhkelt käe:

„Jumalaga! Te tente, mis see sõna tähendab“ ja vaatab tõsiselt mehe silmadesse.

Kohlapuu on kohmetanud, ta astub sammu tagasi.

„Te kahjatsete, prl. Alberg“, ütleb ta mürgiselt.

„Ei“, vastab Nora rahulikult ja pea tõuseb otsustavalt püsti.

„Jumalaga!“

Mõlemad suruvad külmalt kätt varjates kangekaelselt omi tundeid, vaatavad siis viivu teineteisele silmi ning pööravad ümber ja lähevad, lähevad tagasivaatamata.

Nora tunneb, et tal põlved nõtkuvad, ent ta ei seisatu. Jõudnud rukki vahelo, pistab ta jooksmas, kui oleks tal pahad vaimud järel. Ta jookseb hingeldades, jalad läbimärjad, õhukese kleidi veer täis suuri kastetilku. Jookseb üle kesa, mööda kartulivagu kodu poole. Muld krabiseb ja kartulipäälised murduvad, ent Nora ei näe ega tunne midagi, torm on pääsnud lahti tas. Huultel liigub vaid ainukene sõna:

„Võit! Ma võitsin siiski!“

Ta jookseb karjatanumisse ja jookseb õue. Muri liputab imestanult saba ja kargleb ümber tüdruku.

Märjana ja väsinuna hiilib Nora oma tuppa. Pere magab. Ta kisub märjad riided seljast ja langeb jõuetult voodisse. Rõõm ja valu kohisevad läbisegamini ta hinges ja huuled sosistavad üha:

"Võit! Võit enese üle!"

Teisel hommikul, kui päike alles värvib metsalatvu, kui heinamaal hõljuvad valgod, niisked loorid, kui karjane kõõgis pliidi ees kängib jalgu, ärkab Nora ning riietub.

"No mis sina's nõnna vara üleväl tiid?" küsib isa, kes tuleb välja aluspesu väel tagatõust.

"Ma sõidan täna linna," vastab Nora rahulikult.

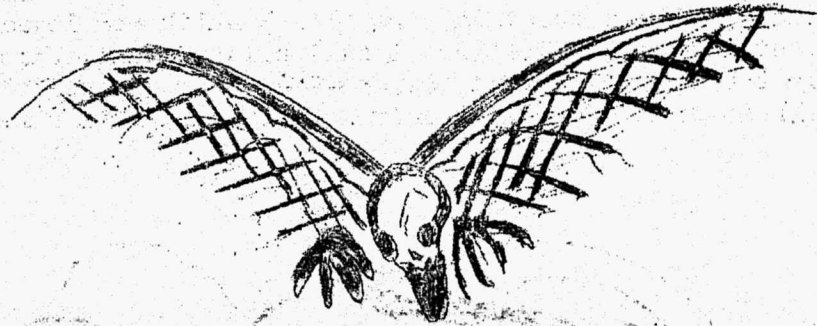
Ja Nora sõidabki, vääramatu kui võidu kehastus.

Tartus, 15.II. 29. M a i.

=====
K R I I S.
=====

Mis?- On need surmude omad, need kollased näod, mis libisevad mööda almast? -
Langevad vahtralehed? - Naeruväärt! Ja need läikivad kassisilmad, mis hiilivad pimedusest? - Vihm? - Ei, ei! Miks petate? -

Huu! - Kas kuulete, kuis taob raisakull oma suurte tiibadega vastu akent?! -

Mu Jumal, ma ei taha veel minna, surra!

Tooge veel üks vaip! Kas te ei tunne külma, mis lehkab?

Ei! Avage aken - on kuua? ...

Ja need roomavad varjud! - Miks virvendab nii vastikult see küünal? Võitleb ta eluga? Kustutage ta oneti! - Või laske ta põleb!

Mis, seda sõdi pean ma jooma? -

Magama? Ei ja veelkord ei!

Näe, milline kole vanaeit ja kolme silmaga!!! Oled sa nõid? - Ema? - Ei, mul polegi ju ema! Ema... Laske! Andke taevatähti, ei - villast riiet! Võidelda tahan! Veel on mus elu! - Ai... mis on see siin pää kiljes?

Vaadake, näete! Kes jalutab säääl katusel? - Näe, ta kukub, kukub...!!

Ai! kui valusasti ta mind torkas! On siin veri?

Sa naerad, sa hirmutis! Hää, naera oma nõianaeru, tantsi koobolditantsu ja ime mu südameverd, sa vampiir!

Kes taob süäl trummi? Või on need matusekellad?
Saatke minema see leierkastimees oma raisakulliga ja avage akent!
Võidelda tahan!!

Näe, ju tõusengi! -

Rohkem põlevaid tähekilde! Las' leegib kättemaks!!...

Ai! - Ah sa naerad veel? - Oota! ... He! Nüüd naeran mina! Sa paiats, kust
said sa need kirjud hilbud, miks rõhud mind nii koledalt!?

Mis on see punane mu ümber? - Appi! Kukan! - Ku - kun -----

.... Ema!! See oled sina? Aga miks sa nii nutad? Tegin ma sulle haiget? -

Ei, emake, anna andeks!

Oo, olen nii väsinud! Puhata tahan! - Ja kui ma siis ärkan, uue jõuga haaran
kinni eluväänkasvust! Emake, kui armsalt veerevad vihmapiisad ajal, kui veet-
levalt heitleb tuleleek ja roomavad varjud. Ja see rätt mu otsaotsisel on nii küla
ja hää...

Milline magus vaikus! ...

Pole enam valus.... Ra - hu....

Aino. 28.9.29.

----- oOo -----

KOOLI 10- AASTA NÄITUS.

Kooli näitus, mis oli 28. ja 29. septembril, kujunes täieulatuslikult juubeli-
näituseks. Vaimustust oli küllalt. Teatav elevus ja käärimine pesitses juba sügi-
sest peale kooliõhkkonnas, mis algatuse sai mineva-aasta kevadel. Enne näitust re-
kendati end töösse kibedasti. Osa õpilasi tegi isegi omastsalgavalt tööd, et kõi-
ki kavatsusi ja ideid teostada ning olla kasulik oma linnakainele. Kooliruumes oli
enne näitust tegevust päälle lõunat kuni hilja õhtuni. Kirjutati, värviti, joonis-
tati, ning tabelid, graafikud, diagrammid ja igasugused töötulemused kerkisid ai-
na. Ja sellest siis tuligi, et näitus õnnestus, isegi hästi õnnestus.

Sügis.

Näitusel oli 17. osakonda või ruumi õppeainete järele. Kogu koolimaja võttis
ta oma alla. Esimesel korral olid esitatud matemaatika, loodusteadus, tervishoid
ja keemia, usuõpetus ja füüsika.

Matemaatika osakonnas olid välja pandud õpilaste kodu- ja klassitöid, graafi-
kuid, mitmesuguseid tabeleid ja mudeleid, tarvituselolevad õpperaamatud ning 1929/
30. õ.a. töökavad.

Loodusloo - tervishoiu- keemia osakond oli küllalt sisukas. Välja oli pandud
õpilaste valmistatud õppeabinõusid, õpilaste vihke, referaate ja tabeleid, akvaa-
riume, õppeabinõusid: preparaate, mudeleid, tabeleid, diapositiive, tarvitusel
olevaid õpperaamatuid, aineramatukogu ning töökavad.

Usuõpetuseosas olid välja pandud õppe- ja käsiraamatuid, töökavad ning pildid.
Võrdlusi oli siiski siin vähem väljapanekuid.

Füüsika osakonnas oli esitatud õpilaste kodutöid, õpilaste valmistatud õppeva-
hendoid, katsesendeid, füüsika põhiriistu, füüsika kabineti tööriistu ja tarbeid,
füüsika õpperaamatuid, aineramatukogu, statistilisi andmeid ja töökavad.

Teisel korral oli ehitatud ajaloo klassis ajalugu ja kodanikuteadus, milline
osa oli küllalt sisukas. Välja oli pandud õpilaste klassi- ja kodutöid, referaate,

sünkronistlikke tabeleid, kaarte, konsepte, õpilaste valmistatud albumeid üld- ja kodumaa-kultuur ajaloost, aineramatuid, kus esines haruldasi rariteete, ning töökavad jne.

Meateaduse osakonna moodustasid õpilaste tööd: kartogrammid, diogrammid, siis kogutud materjal, pildid. Edasi oli välja pandud ekskursioonide kirjeldusi, õppevahendeid: kaarte, pilte, albumeid, õpperamatuid ning töökavad.

Võimlemise ja plastika osas oli välja pandud ülesvõtteid võimlemise ja plastika harjutustest, ning töökavad.

Laielisema osakonna moodustas joonistamine, mis oma alla võttis joonistamis-klassi ja koguni koridoridki. Seal esines peamiselt õpilaste töid: joonistusi mudelite järelle sulle, pliiatsi ja söega, akvarelle mudelite järelle, mastri kavandeid, kompositsioone, dekoratiivseid nõude kavandeid, šabloone, kunstiajaloo konsepte, väljalõikeid kunsti arvustistest, õppenabinõusid, aineramatukogu ning töökava.

Vahest suurima osakonna moodustas käsitöö, mis enese alla võttis kooli ruumi-ka saali. Esinesid õpilaste tööd klasside järelle: naiste ihupesu, voodipesu, magamistoas kasutatavaid käsitöid, meestepesu, lauapesu, lastepesu ning töökavad. Leidus küllalt ilusaid töid ning huvitavaid töid.

Muusikaosas oli välja pandud õpilaste tehtud tabeleid, õpilaste vihke ja töid, referaate, noote ja ramatuid ning töökava.

Inglise keele ja prantsuse keele osas oli pandud välja õpilaste vihke, hääldamisõpetuse tabeleid, laule; häälikute, hääldamiskurve, kirjaproovide, inglise keele tähestiku ning õigekirja tabeleid; inglise ja prantsuse laulude noote, gram-mofon hääldamisharjutistega ning töökava.

Ühises ruumis olid esitatud filosoofia ja kasvatusteadus. Filosoofiast oli vä- välja pandud konsepte, käsiraamatuid, õppeabinõusid ning töökavad. Kasvatusteaduse osa esitas lasteaiatöid, mänguasja ja tabeleid, käsiraamatuid ning töökava.

Lastehoiust oli õpilaste valmistatud õppevahendeid, väikselapse toite, väikse- lapse pesu, käsiraamatuid, õppeabinõusid ning kursuste kava.

Saksa keele osas oli pandud välja õpilaste kirjalikke töid, joonistusi lugemis- paladele, tabeleid, kirju ning töökavad.

Mitmekesise osa moodustas üldosa. See oli õpilaste isetegevuse peegeldajaks, mis koosnes õpilaspere ning nelja ringi väljapanekutest. Peale selle oli veel koo- li üldisi aruandeid ja diagramme. Õpilaspere esines albumiga, õpilaspere ajalehe "T.T.G-ga", protokoliramatutega, diagrammidega, referaatidega.

Kirjandusring oli pannud välja ringi albumi, ajakirja, novelli-võistluse novelle diagramme, ringi raamatukogu nimostiku ning tegevuskava.

Kunstiring esitas ülesvõtteid ringi tegevusest, ringi tegevuse aruande diagramme, maale, linoolõikeid, kipsmaske, tööriistu, suhinnatud kuulutisi, kuulutisi ning raamatuid.

Enesekasvatusering ja reaalteadusering esitasid protokolliraamatuid, referaate, tegevuse aruandeid ja kuulutusi.

Üldse jõudis õpilaste isetegevus, astudes avalikkuse ette, seista rahuldavalt oma ülesande kõrgusel.

Ladina keelest oli pandud välja sõnade kaustikuid, seinatabeleid, illustreeritud teksti pilte Rooma elust ning töökavad.

Eesti keele osas oli välja pandud õpilaste kodu- ja klassitöid, kirjatöid, antud teemide nimestikke, õpilaste referaate ja novelle, klassis käsitletavaid kirjandusteoseid, õppe- ja käsiraamatuid, õppeabinõusid, tabeleid, diagramme, eesti grammatikaid, eesti kirjandusloolisi teoseid, keeleuueenduselise kirjanduse ning töökavad.

Igasuguse omapärase ja sooja maailma lõi majapidamise osakond. Seal esinesid õpilaste praktilised tööd majapidamises kui ka teoreetilised ja kirjalikud tööd. Huvitav oli mitmetviisi laudade katmine ning pilt konservidest ja hoidistest. Näha olid ka õppeabinõud, köök ühes töötajatega ning pesuköök. Võõrastele sooja ja meeldivat vastuvõttu pakkus maitsekas einelaud.

Õpilased, kes olid näituse ajal tegevad korrapidajatena või kandsid muud kohustusi, täitsid üldiselt rahuldavalt oma ülesandeid. Tuli ju ette ka üksikuid eksimusi, ent need on paratamatud ja andestatavad. Õpilastel oli lugupidamist oma töö ja tegevuse vastu ning igati teadis, mis tähendab juubelinäitus ja selle hää kordaminek.

Ka näituselilastajad võõrad, kelle arv just mitte väike ei olnud, jäid kuuldavasti rahule näitusega. Asja vastu tunti huvi, jälgiti väljapanekuid isegi hoolika järjekindlusega ja asjalikkusega. Erilise tähelepanu osaliseks sai üldiselt käsitööde osakond, üldosa ja majapidamise osakond. Need oleksid sünnitanud nagu kogu näituse raskuspunkti.

Kõikjal valitses teatav intelligentne õhkkond ja korralikkus, mis andis näitusele meeldiva, koduse värvingu. Vaadata oli küllalt ja küllalt, kui sooviti aga seda. Muidugi leidis ju siin-seal väikesi puudusi, mis möödapääsmatud selliste suurte avalduste puhul, eriti veel, et koolitööd üldse raske on näidata kujukalt, ent need puudused jäävad varju hüvide ja kordaminekute kõrval.

Näitusel nägid ka õpilased ise kogupildi oma kooli elust ja tegevusest ning oskavad seda hinnata ning arvustada tulevikus paromini.

Möödunud 10. aasta kestel on tehtud tõesti tööd, millest andis näitus küllalt tõendava pildi, olgu ka edaspidised aastad samuti töörikkad, et võiks valmida tulevikus jälle mõni sisukas ja viljakas juubelinäitus Tartu tütarlaste gümnaasiumis.

Lk.

--- o o o ---

T.T.G. ÕPILASPERE TEGEVUSEST.

Asudes õpilaspere tegevuse vaatlusele, võiks konstateerida, et see on enamvähem võtnud oma le normaalse kuju, s.t. on tööle asunud kõik ringid ja tegevusalad, mis töötanud juba eelmisel aastal.

Ka õpilaspere ajaleht "T.T.G." ilmus juba kooli näituse päevaks ja hakkab edaspidi iga kuu kaks korda järjekindlalt ilmuma. Siis algab ka oma tegevust 7 oktoobrist peale õpilaspere lugemislauad. Lugemislauad on eesti keele klassist käsitöö klassi üleviidud. See ruum on enamvähem oma ette tervik, nii et pole teisi tarvis segada ega olla ka teiste segajaks, sest saab hoovi pealt sisse, ja ka riided saab käsitöö klassi ees olevasse ruumi panna. Lugemislauas tuleb lugemismaterjaliga korralikult ümber käia, sest tänavane lugemislauad on osalt ka õpetajate oma, millega tuleb siis ka igal lugejal arvestada ja piinlikku puhtust silmas pidades.

Üldiselt jääb vastutajaks lugemislaua korrapidaja. Ei kuula aga õpilased korrapidaja sõna, lähevad nad II-e astme kohtusse kiristamiseks.

Lähemal ajal algab oma tegevust õpilaspere kino. On juba olnud kinokorraldajaga selle kohta läbirääkimisi, nii et tänava on loota korralikku kino, kus võib näha samu filme, mis teisteski Tartu kinodes. Sellepärast õpilased võtke arvesse ja jätkke kohe kinos käimine, kuhu on keelatud, sest varssi võite täie südamerahuga kõile seda oma kinos kuulda näha.

Kino korraldatakse iga kuu arvatavasti kaks korda ja nimelt kolmapäeviti.

Möödunud nädalal, s.t. 2.okt. oli valitsuse koosolek, kus tutvustati valitsuse liikmeid T.T.G. Õpilaspere põhikirjaga ja arutati lähemalt tegevuskavasi, kus tehti valitsusliigetele kohustuseks järgmiseks valitsuse koosolekuks tegevuskavad kokku seada. Arutati ka Õpilaspere liikmemaksu küsimust, mis jäeti endiseks s.t. 10 senti poolaastas; see tuleb tasuda kõige hiljemalt 20 okt. Õpilaspere laekurile. Arutati veel muudki küsimusi, millel aga pole erilist tähtsust siin kirjutamiseks.

Nii on olnud elu igas ringis ja koondises. On korraldatud juba õhtuid ja vaie-luskoosolekuid, kuid mõni ring pole veel siiski suutnud midagi tänavuaasta korraldada. Sellest tuleks aga üle saada ja näidata õige pea, mis keegi võib. Usua ka kindlasti, et iga ring ja igaüks võib midagi korda saata, sest möödunud näitas lubab seda täiel määral ütelda, et meis on töötahet. Kui oleme küllalt aktiivsed olnud, kuid peaksime seda edaspidi veelgi rohkem olema, sest ärgu unustataga, et varssi on meil käes kooli a a s t a p ä e v, mis nõuab meilt jälle tööd ja tahtmist, et meie aastapäev oleks võõrastele kui ka meile endile vaatamisväärne ja et meie ka ise oleme korralikud ja nõuame korda, sest ainult siis oleme väärilised j u u b e l i - a a s t a pühitsejad.

o
VÄLJASÕIT VANA-KUUSTESSE.

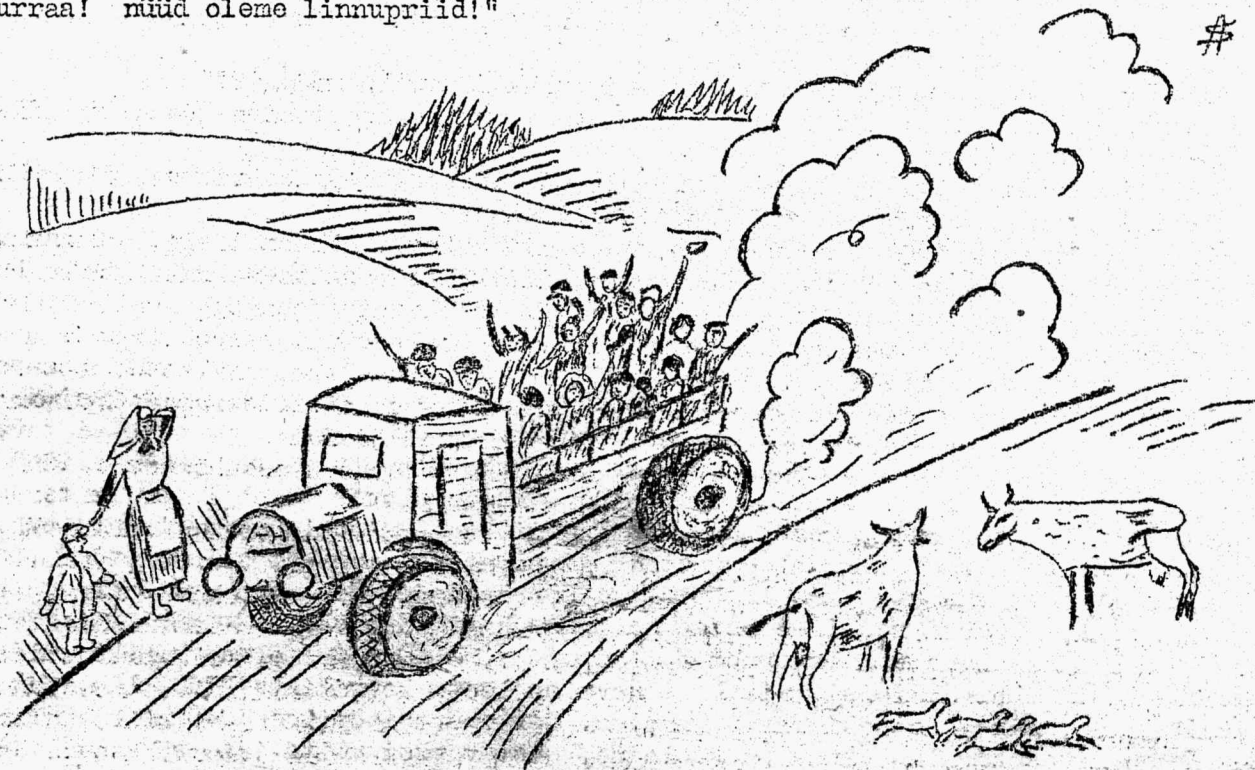
Omavahelise väljasõidu Vana-Kuustesse korraldas V-a klass möödunud kuu 12. päeval.

Väljasõit algas kooli juurest suure veoautoga, mis sel puhul oli varustatud istmete ja "kolmepulgalise" redeliga.

Üksikasjalisemalt oli reisi sihiks: külastada "Kiiti" järve kaldal asuvaid nägusaid talusid, milliste ühilahked tütrede-pojad kuulusid sõitjate hulka. Hiljem pidi sõidetama ka V.-Kuuste mõisa, kus kahe mainitud klassi õpilase kodu.

Veerandtunnilise "päälelaadimise" järele oli pildistamine kooli väravas, hüstijätt saatma-tulnud hra dir. Roos'i ja kaasõpilastega teistest klassidest. See kõik sisendas meisse üleva reisumeeleolu.

Liikus sõiduk ja lehvisid sini-valge-mustad mütsid. Kippusime ülomeelikusse ja saime toime linna piirides vast mõnegi viisaka yöllanaljaga. Meeleolu tõusis äsna märgatavalt, kui ilmus nähtavale linna piiripost. Jäädi vaiksoks. See oli tavaline tormieelne vaikus. Igaüks ootas hinge kinni pidades, mil saabub hetk, kurnas võib hingata vabemalt, tunda end maal. Sõiduk lähenes siledal kiviteel kiirelt postile ja jõudnuna oma elava koormaga ta kohta kõlas kui ühest suust mirisev: "Hurraa! nüüd oleme linnupriid!"

Igal meist oli tunne, kui poleksime enam abiturientid, kelleks saime juriidiliselt alles samal päeval, vaid juba koolist lahkunud, kes pühtsesid oma hivistijätu kooliga. Hra dir. Roos'i südantliigutavate sõnade mõju oli tugevasti tunda. Tundus, kui poleks me seotud enam koolikohustustega, kui oleksime juba täitnud kõik oma ülesanded koolis ja omaksime vabaduse lennata iga ilmakaare poole, et püüda säält oma sinilindu.

Kujutlesime, et see on meie ühine rännak iseseisvasse ellu. Selles klassis alati valitsen üksmeel tundus nüüd eriti tugevana. Minu meelest olid kõik muutunud sel päeval. Vahekord oli kõigil võrratult südamlilik; tunti üksteist häa õena, ja klassijuhataja ühendas meid ühise isana üheks perekonnaks.

Vabadusetunne sisendas meisse õnnetunde, mida oli tahe jagada iga teokohatavaga. Igale hüüti kooris: "Tervist!" "Hurraa!" "Elagu!" "Jõudu tööks!" ja muud sebiivat.

Mitmel korral tuli sõita mööda praegu tähtsaks kõneaineks oleva Tartu-Petseri raudtee ehitusest.

Teekonnal nägime eemalt Ülenurme mõisat ja Reola lossi varemeid, sõitsime üle Reola jõel oleva väikese silla ja üle kurikuulsale "Röövli" mäe. Mägi ei ole just suur, kuid õige äkiline ja piiratud tihedast metsast.

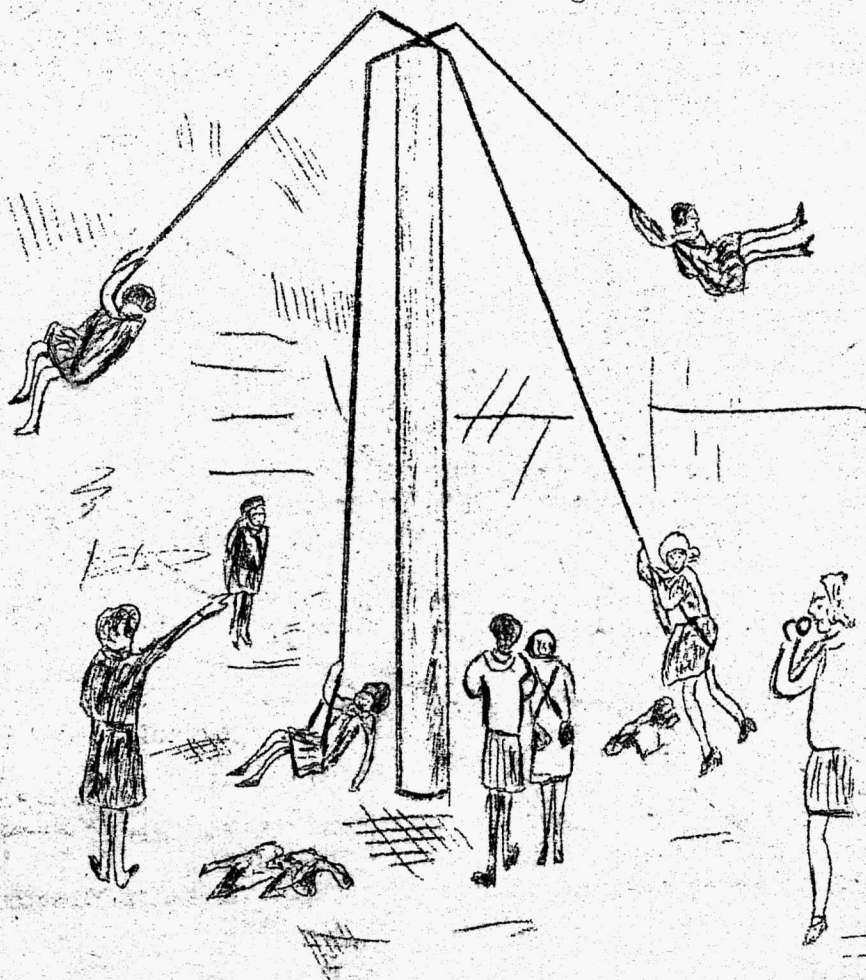
Kogu teel kõlasid rõõmsad laulud ja tahtmatagi pühendas iga põllul või maantool olija silmapilgulise seisaku meile, lõbusatele kodumaa tütardele sini-must-valges.

Igäiks meist, kel muudu oli kurbust ja muret, peitis selle ära hinge sügavusse ja laskis end valitseda vaid ühel tundel ja teadmisel: täna oleme vabad, hõisakem!

Kolmveerandtunnilise teelviibimise järele peatus sõiduk klassijuhataja härra Nieländer'i talus, kust jätkati sõitu lühikese seisaku järele, nosides häa "isa" toodud maiustusi.

Peagi saabusime "Kiiti" järve teisel kaldal asuvasse X. tallu. Pererahvas võttis meid vastu ülilahkelt ja kostitas kohe õuntega. Meile juhutati kätte kogu majapidamises leiduvad lõbustusvahendid ja huvitavad eeskujulikult sissesetatud majapidamisalad, mille varal igäiks meist võis veeta aega just oma huvidele vastavalt. Nii avanen meil korraga õige palju võimalusi lõbutsemiseks, vaatlemiseks ja maiustamiseks, et igäiks võis endale öelda: "Süda, kui sa müüd rõõmu ei tunne, siis oled sa küll puust!"

Seltskond jagunes peagi õige mitmeks. Paenduvamate kontidega ja lõbuühimulise- mad katsusid oma osavust õuel oleval suurel nõrkiigel.

Majapidamisest huvitatud vaatasid eeskujulikke puhtaid loomalaudu, karjakööki ja talle. Sobitati sõprusi ilusate hobustega ja käidi karja koju kutsumas. "Delikaatsemad" hinged olutsesid viljapuu aias. Vaatlesid järve ilu, nautisid õitsevate rooside uimastavat aroomi ja gramofoni muusikat.

Kõige praktilisemad tütarlapsed valisid oma erialaks juurviljamaa triiphoonoga, sest seal võidi maitseda juba tšelise maitsmisorgani - keele - abil.

Oldi väljas ja nauditi looduse ilu ja mõrusid, Kuni oli loojunud päike.

Ilus oli vaade "Küti" järvele pärast päikese loojaminekut. Ilm oli vaikne ja ainult mõned täikeseid virvendused segasid looduse peegelpilti järvepinnal. Usun, igaüks meist tunnustab vastuvaidlemata, et suurimat naudingut pakub oma värvide rohkuses päikese loojumine ja sügisene mets. Seal olid kooskõlas need kaks järvepeeglis. Kahju on neist "vigaste tiibadega pääsukestest", kes ei saanud kaasasõitja, kes ei näinud seda suurepärasest looduse ilu...

Mõnigi meist oleks siis meeleldi liinunud paadiga järvepinnal, ent kahjukuks oli paat sõidukorrast väljas. Tänuväärne oli seegi võimalus, vaadelda järsult mäenõlvalt all orus ilutsevat kalmastest piiratud tuhandevärvilist järvepinda.

Paluti tuppä. Meie kaasõpilase ema, lahke perenaine, oli katnud meile õhtulaua.

Nüüd soojas toas, kaetud laua juures, tundsin, et olime üsna näljased. Mõnigi, kellel linna ema nurisunud, et tütrele pole söögiisu ja kipub sellepärast verevaks jääma, tundis olevat nii hästi isu, et oleks võinud süüa kas või viie eest.

Õhtulauas vesteldi lõhusalt, ja lahked V.-Kuuste inimesed lubasid eelseisval talvel kord ilusa saaniteega saata hõlmed linna ja meid jälle lahkelt vastu võtta oodatud külalistena.

Pärast kuulati raadiot ja siis pugesi viivitades, ükshaaval, lillesületäitega varustatud tütarlapsed autokerre. Kõigil oli kahju lahkuda soojast toast ja lahkkest pererahvast. Väljas oli niiskus, jehedus ja pimedus...

Sõideti veel Kuuste mõisa, kus meil meeldis, ja oli seni muretsenud loa seltsi saalis väikese omavalitsuse tantsuõhtu korraldamiseks. Tants algas kahe gramofoni saatel endise mõisa härrastemaja saali parketil.

Tantsiti, käidi tutvates perekondades proovimas koduveini ja luusiti laterna-tule valgusel mõisapargis põliste puude all.

Oli küll õudne kottpimedus öös, kus ainsaks valguseks vaid väikene "nahkaiiro" tuli, ent uudishimu vedas eest ja tahe teiste ees end julgena näidata lükkas tagant.

Tagasisõdul kõlas meile, sõiduki peatudes hra V. talus, hüvastijätuks kolleegi tundmatu tenori südamvõitev laul oemalt pimedusest.

Nii mõneski põles uudishimu näha toda isikut, ent oli niivõrt sügav pimedus, et võisime seletada vaevalt ta siluetti kusagil trepil.

Vastasime koorilauluga. Lahkusime. Oli vaikne kõikjal meie ümber. Kohtasime kogu teekonnal ainult üht rattasõitjat. Auto kihutas õige suure kiirusega ja Tartu linna tuled nihkusid silmanähtavalt lähemale.

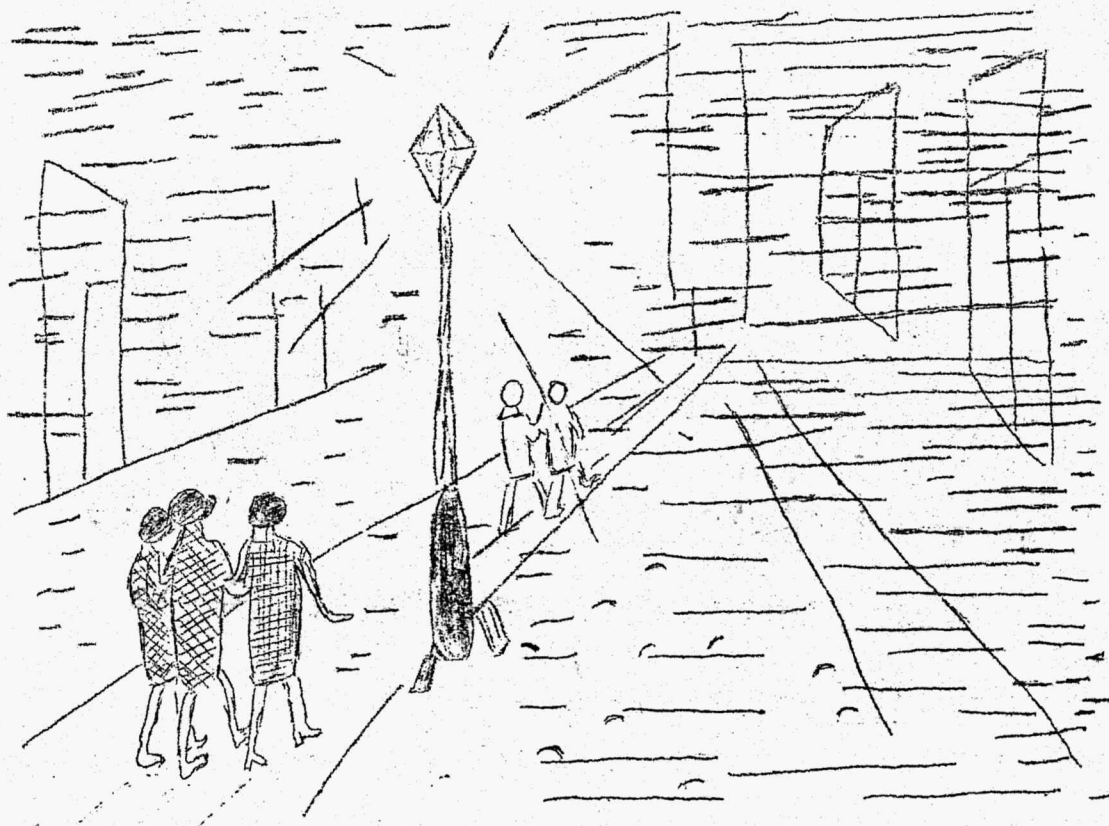
Kihutades nii läbi pimeduse, ees vaid maantee laiune valguse juha, tärkas mõtteid tuhandeid.

Mõtlin: kui hää oleks läbistada elugi nii, vaid kitsas teadvuse rada ees ja ümber pilkane pimedus - teadmatus, võõras maailm. Nii oleks vast palju vähem muresid ja eluraskusi teel. Mida laiem me silmaring, mida laiemad meie teadmised ja tegevuspiirkond, seda enam raskusi teel. Seda enam eluvõitlusi ja takistusi eel.

Kadus iga muu mõte, põles hinges vaid soov jätkata sama teekonda ikka edasi... igavikku!...

Lauldes, nagu mindudki, saabuti linna. Sõiduki peatudes jaamaplatsis lahkusid esimused reisiseltsilised. Kooli juures lahkus juba suurem hulk ühes hra Nieländori ja kooli grammofoniga, mis olnud meil truud meeleolu ülendaja.

Lõppjaama - Eähe tänavale - sõitsid vaid üksikud. Lahkuti ülevas meeleolus, ent õige tasa, sest linn enamikult juba uinus.

Viidi koju mälestuseks saadud lilled ja asetati nad hoolitseval käel vaasidesse. Uinudes nähti und kõigest ülevast, mis läbi elatud möödunud päeval.

Kuigi juba hommikul ümbritses meid jälle hall igapäevsus, elasime mälestustes värviküllases sügislooduses.

Õine jahe niiskus oli mõjunud meie häälepaeltesse niivõrt, et nädala kostel pärast väljasõtu võib eraldada juba hääle kahisemise järele V-a klassi õpilasi teistest.

Kuivanud on viimased V.-Kuustest kaasatoodud õied, ent on mälestusi palju mis jäävad alatiseks.

Ühistunne, mis mõnel meist pääsis teadvusse küll alles tol tähtsal päeval, jääb püsima ka siis, kui oleme veetnud kümneid aastaid eemal meie "alma materist" - Tartu tütarlaste gümnaasiumist.

6. okt. 1929. Tartun.

1. H i n n a m õ i s t a t u s .

A	N	T				
	A	N	T			
		A	N	T		
			A	N	T	
				A	N	T

a, a, a, d, e, e, e, e, e, i, i, i, i, l, l;
n, n, o, o, p, r, s, s, s, s, t, t, u, u.

Eelpooltoodud tähed tulevad nii kõrvalseisva-
tesse ruutudesse asetada, et nad annavad vasemalt
paremale lugedes järgmiste tähendustega sõnad:

1. Tegelane ühest Shakespeare'i draamast.
2. Linn Chilis.
3. Liiklemisteed.
4. Gerhart Hauptmann'i romaan.
5. Jõgi Pommeris.
6. Sõjaväeline aukraad.

Kes saadab õige lahenduse kolme päeva jooksul pärast käesoleva nri ilmumist,
saab autasuks hinnata „T.T.G.“ järgmise numbriga. Kui on lahendajaid mitu, määrab
loos autasu saaja.

----- o o o -----

2. H i n n a m õ i s t a t u s .

a - an - da - da - da - e - ge - go - i - jaan - jah -
jan - jär - küll - la - lia - loo - lus - luu - ma - maa -
man - mo - mun - nee - nii - no - ri - ria - rich - ru - ru -
rä - sa - sa - sia - sia - sir - siu - taa - ter - ti - uex -
ve - vis - ä

Neist silpidest tulevad kokku seada järgmised sõnad:

1. Riik Lõuna-Euroopas (3 silpi).
2. Maakond Palestiinas (3 silpi).
3. Kõrvetuul (2 silpi).
4. Naisterahva nimi (3 silpi).
5. Jõgi Aafrikas (2 silpi).
6. Kangelane persia eeposes (4 silpi).
7. Eesti noorkirjanik (2 silpi).
8. Eesti ajaloo tuntud vabameelne balti mõisnik pärisorjuse lõpu poole (2 silpi).
9. Akna kate (2 silpi).
10. T.T.G. endine õpetaja (2 silpi).
11. Meesterahva nimi (2 silpi).
12. Eesti kirjanikkude rühmitus (2 silpi).
13. Eesti prohvet XVIII ja XIX sajandi vahetusel (3 silpi).
14. Tulunduslik ettevõtte (2 silpi).
15. Inimese kallim vara (2 silpi).
16. Maakoht Hispaanias (4 silpi).
17. Kinnitav hüüdsõna (2 silpi).
18. Saarestik Vaikses ookeanis (4 silpi).

Kui sõnad on õieti valitud ja üksteise alla antud järjekorras kirjutatud, anna-
vad sõnade esimesed tähed, ülalt alla lugedes, ja sõnade viimased tähed, alt üles
lugedes, kaks esimest rida ühest Lydia Koidula elu lõpu poole luuletatud laulust.

Kes saadab viie päeva jooksul pärast käesoleva nri ilmumist peatoimetaja kät-
te õige lahenduse, saab autasuks Elna Häkkise raamatu "Naiskäsitööd" (hind 260
senti). Kui on õige lahenduse saatjaid mitu, määrab loos autasu saaja.

A j a - i n s t i n k t .

Abielupaar istub tsirkuses. Mõlemate käekellad on seisma jäänud.

"On vist pool üksteist", ütleb naine.

Eeskava kestab veel umbes tund aega. Kojunimmes näitab raatuse kell pool üksteist.
Võidurõõmsalt hüüab naine:

"Noh, mis ütled sa nüüd mu ajainstinkti kohta?"

=====